

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Vieru împotriva lui Andrei Sașco, intervenient accesoriu notarul public Viorica Nagacevschi cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Eugenia Vieru și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 23 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 19 octombrie 2015, Eugenia Vieru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Sașco, intervenient accesoriu notarul public Viorica Nagacevschi cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 24 ianuarie 2014, între ea și pârâțul Andrei Sașco a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe a 100 % din capitalul social al întreprinderii „Colesnic-Com” SRL, autentificat notarial de către notarul public Viorica Nagacevschi cu nr.623.

Menționează că, conform pct. 2.1 al contractului enunțat, obiectul tranzacției îl constituie -100% (una sută) procente din capitalul social al întreprinderii „Colesnic-Com” SRL, IDNO/c.f.: 1010600025645, certificatul de înregistrare a întreprinderii nr.1010600025645 din 19 iulie 2010, cu sediul în mun. Chișinău, or. Durlești, str.Cartusa nr.79, ap. 8.

Susține că, dreptul de proprietate asupra cotei de participare a fost determinat doar în baza Statutului întreprinderii nr. 1010600025645 din 19 iulie 2010 și

confirmat prin extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor nr. 31202 din 16 ianuarie 2014.

Relevă că, cota-parte a fost evaluată la prețul de 4 000 Euro, ceea ce la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din 24 ianuarie 2014, constituia suma de 72 630,40 lei și urma a fi achitată de către reclamantă în beneficiul pârâtului, în două tranșe egale și, anume, I tranșă în mărime de 2 000 Euro la momentul semnării contractului și a II tranșă în mărime de 2 000 Euro până la data de 01 martie 2014.

Consideră că, contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe nr. 623 din 24 ianuarie 2014 este nul, motivând că, acesta a fost bazat pe aplicarea incorectă și contrară a normelor imperative de drept material, având o cauză ilicită și un consimțământ viciat.

În acest sens, susține că, contrar prevederilor pct. 76 din Hotărârea Guvernului RM nr. 500 din 10 septembrie 1991 despre aprobarea Regulamentului societăților economice din Republica Moldova, în vigoare la acel moment, pârâtul, la semnarea contractului de vânzare – cumpărare, nu a prezentat notarului certificatul cotei de participare, prin care se confirmă că, este posesor al averii societății și deține drepturi și obligații ce rezultă din acestea și nici actul, prin care se confirmă vărsarea integrală a aportului subscris, astfel, nefiind justificată valoarea de 100 % a părții sociale înstrăinate de către pârât la prețul de 4 000 Euro.

Invocă că, conform Hotărârii Guvernului RM nr. 500 din 10 septembrie 1991 despre aprobarea Regulamentului societăților economice din Republica Moldova, pentru încheierea și autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale, notarul urma să solicite de la pârât Statutul, extrasul de la Camera Înregistrării de Stat, certificatul de înregistrare, certificatul de la Inspectoratul Fiscal cu privire la lipsa sau existența datoriilor, procesul-verbal și decizia Adunării generale a asociatului unic al Societății cu răspundere limitată referitor la înstrăinare, însă aceste certificate nu au fost prezentate integral, pârâtul confirmându-și dreptul de proprietate doar prin Statutul întreprinderii și extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor.

Astfel, concluzionează că, respectivul contract dispune de un consimțământ nematerializat conform rigorilor stabilite de Lege, or, manifestarea și/sau exteriorizarea acestuia a fost grav viciată, ceea ce afectează condiția obligatorie de valabilitate a unui act juridic bilateral.

Solicită declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe a 100 % din capitalul social al întreprinderii „Colesnic-Com” SRL nr. 623, încheiat între Eugenia Vieru și Andrei Sașco la data de 24 ianuarie 2014.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 23 martie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea, prima instanță a reținut că, prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 18 iunie 2014 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Sașco împotriva Eugeniei Vieru cu privire la încasarea datoriei și a fost încasată, cu titlu de datorie, suma de 3 000

Euro, care urmează a fi convertită în valută națională a Republicii Moldova conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua executării hotărârii.

Totodată, prima instanță, verificând legalitatea contractului de vânzare – cumpărare a părții sociale cu achitare în tranșe a 100 % din capitalul social al întreprinderii „Colesnic-Com” SRL nr. 623, încheiat între Eugenia Vieru și Andrei Sașco la data de 24 ianuarie 2014 prin prisma prevederilor art. art. 216 alin. (1), 220 și art. 152 alin. (2) din Codul civil, a conchis că nu sunt prezente condițiile necesare pentru declararea nulității absolute a actului juridic încheiat, întrucât nu s-a constatat încălcarea normelor imperative menționate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 a fost respins apelul declarat de către Eugenia Vieru și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 22 august 2016, reprezentantul Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea pricinii, au încălcat normele de drept material și, anume, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea și au apreciat arbitrar probele, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Menționează că, intimatul, la încheierea contractului de vânzare – cumpărare, a ascuns faptul că, întreprinderea „Colesnic-Com” SRL dispune de datorii în mărime de 142 674,66 lei, iar în cazul în care recurenta ar fi cunoscut despre existența datoriei, nu avea să accepte încheierea contractului.

Invocă că, predarea întreprinderii nu a fost efectuată în baza unui act de predare în condițiile art. 821 alin. (1) din Cod civil, din care să rezulte că întreprinderea nu are careva datorii sau au fost notificați creditorii.

Susține că, încheierea actului juridic contestat a fost determinat de comportamentul dolosiv și viclean al intimatului în calitate de vânzător, care a asigurat că întreprinderea „Colesnic-Com” SRL este liberă de orice vicii de natură juridică și activitatea economică a întreprinderii nu este afectată.

Afirmă că, comportamentul dolosiv al intimatului se confirmă și prin faptul că, până în prezent, nu a întreprins nici o măsură pentru a stinge datoriile acumulate de întreprindere până la înstrăinarea acesteia și nici pentru a soluționa pe cale amiabilă situația creată.

Relevă că, aceste argumente au fost invocate și probate atât și în instanța de apel, însă ultima, în decizia sa, nu a indicat motivele respingerii argumentelor invocate de către apelantă, dar a concluzionat că, la încheierea contractului de vânzare – cumpărare, au fost respectate toate condițiile de valabilitate a contractului, inclusiv consimțământul și forma actului juridic.

Mai invocă că, recurenta nu și-a motivat cererea pe faptul nerespectării condițiilor de valabilitate a actului juridic, dar pe faptul că, la încheierea actului juridic a fost dusă în eroare de către vânzător prin falsa prezentare a situației financiare a întreprinderii, adică cu încălcarea principiului de bună - credință,

manifestată prin comportament dolosiv și viclean, astfel, fiind întrunite condițiile prevăzute în art. 228 alin. (1) din Cod civil.

De asemenea, mai invocă că, instanța de apel, în motivarea deciziei a făcut referire la condițiile de nulitate absolută a actului juridic, pe când cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe nulitatea relativă a actului juridic.

Consideră că, anume consimțământul cumpărătorului a fost viciat de comportamentul dolosiv al vânzătorului, care nu a adus la cunoștința cumpărătorului că, întreprinderea dispune de datorii enorme, în caz contrar, contractul nu urma a fi încheiat.

Totodată, susține că, în prețul contractului de vânzare – cumpărare urma să fie inclusă și ghereta pentru prestarea serviciilor comerciale cu suprafața de 12 m.p., amplasată în mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu - str. N. Costin, 59, unde recurenta urma să-și desfășoare activitatea, fapt care nu a fost realizat. Mai mult, ghereta a fost demontată pentru existența datoriilor pentru autorizația de amplasare și funcționare, astfel, recurenta nici nu a putut să-și desfășoare activitatea.

Concluzionează că, intimatul, în calitate de vânzător, a profitat pe deplin de încrederea acordată, a tăinuit existența problemelor economice ale întreprinderii și într-un mod viclean și dolosiv a înstrăinat întreprinderea „Colesnic-Com” SRL, or, în condițiile în care cumpărătorul ar fi cunoscut situația de fapt a companiei, nu ar fi încheiat actul juridic.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantului Eugeniei Vieru, avocatul Ion Modval se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic